

KWARTALNIK HISTORYCZNY

Rocznik LXX

Nr 4

WARSZAWA 1963

<http://rcin.org.pl>

POLSKA AKADEMIA NAUK
INSTYTUT HISTORII

KWARTALNIK HISTORYCZNY

ROCZNIK LXX

1963

4

PAŃSTWOWE WYDAWNICTWO NAUKOWE
WARSZAWA 1963

<http://rcin.org.pl>

KOMITET REDAKCYJNY

Henryk Altman, Juliusz Bardach, Józef Gierowski, Aleksander Gieysztor,
Stanisław Herbst, Witold Kula, Gerard Labuda, Kazimierz Lepszy, Tadeusz
Łepkowski, Marian Małowist, Kazimierz Piwarski, Franciszek Ryszka,
Marian H. Serejski, Janusz Tazbir

REDAKTOR

Bogusław Leśnodorski

SEKRETARIAT

Krzysztof Groniowski, Ryszard Kołodziejczyk, Stanisław Trawkowski

A. 398

ADRES REDAKCJI

Instytut Historii PAN

Warszawa, Rynek Starego Miasta 29/31, tel. 310261

Państwowe Wydawnictwo Naukowe Warszawa, Miodowa 10

Nakład 2097+173 egz. Ark. wyd. 25,5 ark. druk. 16,625+0,75

Papier druk. sat. kl. V. 70 g. 70×100

Oddano do składania 27.VI.63. Podpisano do druku 4.XI.63

Druk ukończono w listopadzie 1963.

Zam. 261/63

L-56

Cena zł 30.—

Warszawska Drukarnia Naukowa — Warszawa, ul. Śniadeckich 8

СОДЕРЖАНИЕ

Кароль Модзелевски — Из истории раннефеодальной деревни. Система помещичьих хозяйств в Северной Италии и ее упадок	797
Энн Тарвель — Аграрная полтика Польши в южной Эстонии в конце XVI и в начале XVII в.	823

В сотую годовщину Январьского восстания

Янина Кульчицка-Салони — Герои воспитанные песней (Январьское восстание в художественной литературе)	851
Кшиштоф Дунин-Вонсович — О социально-профессиональном составе повстанческого отряда 1863 г.	873

ДИСКУССИИ И ПОЛЕМИКА

Ежи Едлички — Место истории в общественных науках	889
Станислав Руссопки — „Деловые группы” в феодальном обществе	899
Целина Бобиньска — Разногласия по вопросу экономической модели феодализма	913
Тадеуш Менцель — Архивные работники и исторические науки	919

ОБЗОР ИССЛЕДОВАТЕЛЬСКИХ РАБОТ

Jacques Godechot — Grand Empire	929
Дискуссия	941
Кшиштоф Жабоклицки — Франко Вентури (Franko Venturi) — Историк идей XVIII и XIX вв.	945
РЕЦЕНЗИОННЫЕ СТАТЬИ И РЕЦЕНЗИИ	951
ХРОНИКА	1049
ПИСЬМА В РЕДАКЦИЮ	1055

TABLE DES MATIÈRES

Karol Modzelewski — Quelques aspects de village de l'époque de haut féodalisme. Système seigneurial dans l'Italie du Nord et son déclin	797
Enn Tarvel — Politique agraire de la Pologne dans l'Estonie méridionale vers la fin du XVI ^{me} et aux débuts du XVII ^{me} siècle	823

Centenaire de l'Insurrection de Janvier

Janina Kulczycka-Saloni — Héroïques élèves du chant (L'insurrection de Janvier et la littérature)	851
Krzysztof Dunin-Wąsowicz — Essai d'une analyse de la composition cosio-professionnelle d'un détachement des insurgés en 1863	873

DISCUSSIONS ET POLEMQUES

Jerzy Jedlicki — Histoire parmi les sciences sociales	889
Stanisław Russocki — "Groupes d'intérêt" dans la société féodale	899
Celina Bobińska — Autour du modèle économique du féodalisme	913
Tadeusz Mencil — Archivistes et les sciences historiques	919

REVUE DES RECHERCHES

Jacques Godechot — Grand Empire	929
Discussions	941
Krzysztof Zaboklicki — Franco Venturi — historien des idées du XVIII ^{me} et XIX ^{me} siècles	945
CRITIQUES	951
CHRONIQUE	1049
LETTRES A L'EDITEUR	1055.

SPIS TREŚCI

Karol Modzelewski — Z dziejów wsi wczesnofeudalnej. Północno-włoski system dworski i jego upadek	797
Enn Tarvel — Polska polityka agrarna w południowej Estonii na przełomie XVI/XVII wieku	823

W stulecie powstania styczniowego

Janina Kulczycka-Saloni — Bohaterscy wychowankowie pieśni (Literatura piękna a powstanie styczniowe)	851
Krzysztof Dunin-Wąsowicz — Próba analizy składu społeczno-zawodowego oddziału powstańczego z 1863 roku	873

DYSKUSJE I POLEMIKI

Jerzy Jedlicki — Historia wśród nauk społecznych	889
Stanisław Russocki — „Grupy interesu” w społeczeństwie feudalnym	899
Celina Bobińska — Zgoda i niezgoda z modelem ekonomicznym feudalizmu	913
Tadeusz Mencil — Służba archiwalna i nauki historyczne	919

PRZEGLĄDY BADAŃ

Jacques Godechot — Grand Empire	929
Dyskusja	941
Krzysztof Zaboklicki — Franco Venturi — historyk idei XVIII i XIX wieku	945

ARTYKUŁY RECENZYJNE I RECENZJE

Henryk Samsonowicz — Nowy zarys organizacji i polityki ekonomicznej w wiekach średnich	951
Konstanty Grzybowski — O nowożytnych początkach nauk społecznych	959
Władysław Lech Karwacki — PPS w latach 1917—1919	963

*

J. Linderski, Państwo a kolegia — Tadeusz Kotula	967 ♣
St. Arnold, M. Żychowski, Zarys historii Polski — Andrzej Garlicki, Jerzy Holzer, Antoni Mączak	969
K. Górski, Od religijności do mistyki — Janusz Tazbir	974
G. G. Litawrin, Bułgaria i Bizantyjczycy w XI—XII w. — Tadeusz Wasilewski	978
E. Baudart, La nation des Pays-Bas devant l'Histoire — Zofia Libiszowska	982
H. Bogucka, Gdańsk jako ośrodek produkcyjny w XIV—XVII wieku — Henryk Samsonowicz	984

A. Wawrzyńczyk, Gospodarstwo chłopskie w dobrach królewskich na Mazowszu w XVI i na początku XVII w. — Józef Ryszard Szaflik	988
Dokumenty Bohdana Chmelnyckoho 1648—1657 — Zbigniew Wójcik	990
Studies in Diplomatic History and Historiography in honor of G. P. Gooch — Józef Dutkiewicz	994
F. Mešk, Die Brandenburgisch-Preussische Sorbenpolitik im Kreise Cottbus — Brunon Sikorski	996
Br. Pawłowski, Od konfederacji barskiej do powstania styczniowego — Władysław Zajewski	997
St. Grzybowski, Teki Naruszewicza — Andrzej Feliks Grabski	999
Materiały do dziejów Sejmu Czteroletniego — Adam Stebelski	1000
Maximilien Robespierre 1758—1794 — Jan Reychman	1005
Z. Libiszowska, Opinia polska wobec rewolucji amerykańskiej w XVIII wieku — Andrzej Zahorski	1007
T. Heubener, The Germans in America — Longin Pastusiak	1010
A. Ostrowski, Pamiętnik z czasów powstania listopadowego — Władysław Zajewski	1012
St. Krzykała, Studenci Instytutu Rolniczo-Leśnego w Puławach w walce z cezaratem (1869—1914) — Ryszard Bender	1015
H. Sędziwy, Historia dla klasy XI — Jerzy Tomaszewski	1017
B. Danilczuk, Ruch robotniczy w Wielkopolsce 1871—1914 — Stanisław Kubiak	1020
S. Arski, My Pierwsza Brygada — Tadeusz Jędruszczak	1024
Cw. Todorowa, Objawjowane niezawisimosta na Bułgarija prez 1908 g. i politkata na imperialisticeskite sili — Henryk Batowski	1029
G. Badia, Histoire de l'Allemagne contemporaine (1917—1962) — Piotr Lippóczy	1031
Studia z historii powstania w Wielkopolsce 1918—1919 — Zbigniew Dworecki	1033
W. Łukaszewicz, J. Staszewski, M. Wojciechowski, Z dziejów Rad Robotniczo-Zołnierskich w Wielkopolsce i na Pomorzu Gdańskim — Zbigniew Dworecki	1036
B. Drewniak, Początki ruchu hitlerowskiego na Pomorzu Zachodnim 1923—1934 — Franciszek Ryszka	1038
E. Rudziński, Działalność polityczna OM TUR w latach 1931—1936 — Ludwik Hass	1041
Diplómaciai iratok Magyarorszáğ külpolitikájához 1936—1945 — Jan Reychman	1044

KRONIKA

Obrady Comité international des sciences historiques w Polsce	1049
Eadania nad historią doktryn politycznych w Zakładzie Historii Państwa i Prawa Instytutu Historii PAN — Andrzej Ajnenkiel	1052
Konferencja redaktorów czasopism PTH — Barbara Poznańska	1050
II Ogólnopolski Zjazd Studenckich Kół Naukowych z okazji Tysiąclecia Państwa Polskiego — Jerzy Skowronek	1054

LISTY DO REDAKCJI

Polska w okresie wpływów Napoleona III — Henryk Wereszycki	1055
--	------

W następnym zeszycie „Kwartalnika Historycznego” ukazać się m.in.:

Andrzej Wyczański, *Rola Uniwersytetu Jagiellońskiego w pierwszej połowie XVI w.*; Józef Matuszewski, *Główszczyzna chłopska i szlachecka*

*

Jerzy Topolski, *Historia gospodarcza a teoria ekonomii*

*

Stanisław Salmonowicz, *Zapomniany rękopis Antoniego Barnave (Z dziejów myśli historycznej Rewolucji Francuskiej)*

*

Maria Bogucka, *Z problematyki gospodarczo-społecznej Niderlandów w XVI i XVII w.*; Witold Kula, *Spory dokoła problemu genezy kapitalizmu agrarnego w dzisiejszej historiografii radzieckiej*

*

Henryk Jabłoński, *O postawie społecznej historyka*

*

IX Powszechny Zjazd Historyków Polskich — sprawozdania z obrad plenarnych, sekcyjnych, spotkań specjalistycznych

*

Jerzy Kłoczowski i Jan Legowicz, *O „Narodzinach herezji” T. Manteuffla*

TYLKO PRENUMERATA ZAPEWNI REGULARNE OTRZYMYWANIE

KWARTALNIKA HISTORYCZNEGO

PRENUMERATA KRAJOWA

Zamówienia i wpłaty przyjmują — Centrala Kolportażu Prasy i Wydawnictw „Ruch”, Warszawa, ul. Wronia 23, konto PKO nr 1-6-100.020 — Urzędy pocztowe i listonosze — Księgarnie „Domu Książki” — Oddziały i Delegatury „Ruchu”.

Prenumerata: roczna 120, — zł, półroczna 60,— zł

Zamówienia przyjmowane są do dnia 15 miesiąca poprzedzającego okres prenumeraty. Bieżące oraz archiwalne numery można nabyć lub zamówić w księgarniach „Domu Książki” oraz w Ośrodku Rozpowszechniania Wydawnictw Naukowych PAN — Ossolineum — PWN, Warszawa, Pałac Kultury i Nauki (wysoki parter). Egzemplarze archiwalne można nabywać także w Punkcie Wysyłkowym Prasy Archiwalnej „Ruch”, Warszawa, ul. Srebrna 12, konto PKO nr 114-6-700041 VII C/M.

PRENUMERATA ZAGRANICZNA

— Koszt prenumeraty ze zleceniem wysyłki za granicę wynosi o 40% drożej — Zamówienia dla zagranicy przyjmuje Biuro Kolportażu Wydawnictw Zagranicznych „Ruch”, Warszawa, ul. Wronia 23, tel. 20-46-88, konto PKO nr 1-6-100.024.

Les demandes concernant les conditions d'achat de toutes les revues scientifiques polonaises doivent être adressées à l'Entreprise d'Exportation et d'Importation „Ruch”, Warszawa 1, Rue Wilcza 46.

Le contenu de prochains numéros des revues scientifiques ainsi que leurs prix sont indiqués dans le bulletin „Polish Scientific Periodicals”, que vous trouverez dans les bibliothèques et grandes maisons de diffusion de presse de votre pays.